

Sygn. akt III Ca 712/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SSO Teresa Kołeczko - Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2017 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w G.

przeciwko T. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 16 listopada 2016 r., sygn. akt II C 1305/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Teresa Kołeczko - Waclawik

Sygn. akt III Ca 712/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 16 listopada 2016r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego T. M. na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 184,43 zł:

- z ustawowymi odsetkami od kwoty 269,33 zł od dnia 20 sierpnia 2013 roku do dnia 22 sierpnia 2013 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 158,15 zł od dnia 19 października 2013 roku do dnia 21 października 2013 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 343,27 zł od dnia 21 listopada 2013 roku do dnia 26 listopada 2013 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 320,83 zł od dnia 17 stycznia 2014 roku do dnia 27 stycznia 2014 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 213,80 zł od dnia 09 lutego 2014 roku do dnia 13 lutego 2014 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 369,47 zł od dnia 20 marca 2014 roku do dnia 25 marca 2014 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 117,34 zł od dnia 13 kwietnia 2014 roku do dnia 16 kwietnia 2014 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 225,91 zł od dnia 14 maja 2014 roku do dnia 19 maja 2014 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 190,92 zł od dnia 15 czerwca 2014 roku do dnia 16 czerwca 2014 roku,

- z ustawowymi odsetkami od kwoty 236,71 zł od dnia 20 sierpnia 2014 roku do dnia 26 sierpnia 2014 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 189,38 zł od dnia 11 grudnia 2014 roku do dnia 29 grudnia 2014 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 292,79 zł od dnia 18 stycznia 2015 roku do dnia 21 stycznia 2015 roku,
- z ustawowymi odsetkami od kwoty 184,43 zł od dnia 18 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty (pkt 1),

w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt 2) i orzekł o kosztach procesu (pkt 3).

Sąd ustalił, że strony łączyła kompleksowa umowa dostarczania energii elektrycznej, na której podstawie powódka miała dostarczać pod adres R., ulica (...) energię elektryczną natomiast pozwany zobowiązał się do terminowego regulowania należności za energię elektryczną i zapewnione mu usługi dystrybucyjne oraz zobowiązał się do zapłaty innych należności związanych z dostarczaniem energii elektrycznej. Zasądzone w punkcie 1 kwoty niespornie wynikają z wystawionych faktur VAT i faktur korygujących przez dostawcę energii według rzeczywistego wskazania licznika energii elektrycznej, zainstalowanego na nieruchomości pozwanego. Opłaty powyższe były regulowane w niepełnej jak na rachunku wysokości, albo po terminie płatności. W dniu 12 maja 2015 roku powódka zaprzestała dostarczać na punkt poboru pozwanego energię elektryczną. Wobec czego pismem z dnia 13 maja 2015 roku pozwany złożył reklamację. W dniu 28 maja 2015 roku powódka wystawiła na jego rzecz fakturę VAT o nr (...) RW na kwotę 298,62 zł za sprzedaż i dystrybucję energii elektrycznej. Faktura ta stanowiła rozliczenie dostarczonej T. M. energii elektrycznej za okres od 29 kwietnia 2015 roku do 28 maja 2015 roku według rzeczywistego wskazania licznika energii elektrycznej, zainstalowanego na jego nieruchomości. Zapłata za fakturę miała nastąpić do dnia 17 czerwca 2015 roku. Pismem z dnia 15 czerwca 2015 roku nadanym przesyłką poleconą pozwany wypowiedział umowę na dystrybucję i sprzedaż energii elektrycznej do punktu poboru w R. przy ulicy (...). W dniu 29 czerwca 2015 roku powódka wystawiła na jego rzecz fakturę VAT o nr (...) RW na kwotę 258,80 zł za sprzedaż i dystrybucję energii elektrycznej za okres od 28 maja 2015 roku do 29 czerwca 2015 roku z terminem płatności do dnia 18 lipca 2015 roku. W dniu 20 lipca 2015 roku powódka wystawiła fakturę VAT o nr (...) RW na kwotę 12,50 zł za sprzedaż i dystrybucję energii elektrycznej za okres od 29 czerwca 2015 roku do 17 lipca 2015 roku z terminem płatności do dnia 03 sierpnia 2015 roku. W dniu 20 lipca 2015 roku powódka wystawiła fakturę korygującą o nr (...) do faktury VAT o nr (...) RW jako nadpłatę w wysokości 114,19 zł. Powódka wystawiła także fakturę korygującą o nr (...) do faktury VAT o nr (...) RW z nadpłatą w wysokości 233,11 zł. Przed Sądem Rejonowym w Rybniku w sprawie o sygnaturze akt II C 267/14 toczyła się pomiędzy stronami sprawa o zapłatę należności wynikających z faktury VAT o nr (...) RW oraz not odsetkowych o nr (...), (...), (...). Wyrok w tej sprawie uprawomocnił się z dniem 11 sierpnia 2015 roku.

W tych okolicznościach Sąd wskazując na okoliczności bezsporne i art. 451 kc uznał, iż pozwany każdorazowo przy dokonywanych wpłatach na rzecz powódki określał dług, który chciał zaspokoić wskazując to w tytule przelewu bądź uiszczając zobowiązanie w określonej na fakturze wysokości i terminie płatności. Przy tym, zdaniem Sądu, tak jak przy czynszu najmu, każda faktura VAT określająca wysokość zobowiązania pozwanego wobec powódki stanowiła oddzielny jego dług. Co oznacza, że powódka nie mogła wbrew oświadczeniu dłużnika zaliczać dokonywanych przez niego wpłat na poczet innych jego długów. Powołując się na poglądy orzecznictwa zważył, że powódka mogła jedynie zgodnie z treścią art. 451 § 1 k.c. zaliczyć dokonywane przez pozwanego wpłaty na związane z tym konkretnym długiem zaległe należności uboczne – w realiach niniejszej sprawy na odsetki ustawowe za opóźnienie w płatności. Powódka nie wykazała aby dokonywała jakichkolwiek zaliczeń dokonywanych przez pozwanego wpłat. Powódka dochodziła w toku niniejszej sprawy należności wynikających z dołączonych do pozwu faktur VAT. Pozwany udowodnił, iż dokonał zapłaty za faktury VAT o nr (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW, (...) RW – przy czym wpłaty nastąpiły po terminie płatności poszczególnych faktur, co oznacza iż powódce przysługiwały jedynie odsetki ustawowe od zaległych należności. Sąd wyjaśnił, że zasądzona kwota wynikała z faktury VAT o nr (...) RW po korekcie, której to zapłaty pozwany nie udowodnił. W pozostałym zakresie Sąd w punkcie 2 wyroku powództwo oddalił. Sąd podkreślając, że do pozwu nie została dołączona zawarta pomiędzy stronami umowa kompleksowa dostarczania energii elektrycznej, ewentualne regulaminy, cenniki w świetle art. 61 kc

uznał, iż oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kompleksowej o dostarczanie energii elektrycznej doszło do powódki do 28 czerwca 2015 roku. Od 29 czerwca 2015 roku powódka nie mogła już obciążać pozwanego żadnymi opłatami. Dlatego też Sąd oddalił żądanie powódki zasądzenia od pozwanego kwoty 12,50 zł wynikającej z faktury VAT o nr (...) RW albowiem obejmowała ona rozliczenie za okres od 29 czerwca 2015 roku do dnia 17 lipca 2015 roku. Sąd oddalił również żądanie powódki zasądzenia od pozwanego kwoty 258,80 zł wynikającej z faktury VAT o nr (...) RW albowiem sama powódka przyznała, mimo że pozwany nie dołączył dowodu dokonania za tą fakturę VAT zapłaty, że pozwany dokonał za nią zapłaty – k. 120. Podobnie w piśmie procesowym na k. 120 powódka potwierdziła, iż pozwany dokonał płatności za fakturę VAT o nr (...) RW. Pozwany wykazał, iż dokonał płatności w terminie za fakturę VAT o nr (...) RW. W tym zakresie zatem Sąd również powództwo oddalił. Mając na uwadze powyższe o kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. mając na uwadze, że powódka przegrała w 94%.

W apelacji powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo tj. w zakresie pkt 2, nadto w części rozstrzygającej o kosztach, tj. w zakresie pkt 3. Zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy, a to art. 233§1 kpc poprzez jego błędne zastosowanie polegające na nierozważeniu zebranego materiału w sposób wszechstronny i nieuwzględnieniu dowodów przedstawionych przez powoda, a wskazujących bezsprzecznie na okoliczność, iż pozwany dokonując wpłat winien regulować najdawniej wymagalne należności wynikające ze stosunku zobowiązaniowego oraz iż stosunek zobowiązaniowy nie został rozwiązany z dniem 28 czerwca 2015r.; art. 98§1 kpc poprzez jego błędne zastosowanie polegające na uznaniu, że powód w 94% przegrał spór. Wskazał również na naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, a to art. 451§1 kc poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powódka jako wierzyciel nie może zaksięgować wpłat pozwanego na najdawniej wymagalne faktury VAT; art. 535 kc w zw. z art. 555 kc poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że umowa sprzedaży energii elektrycznej kreuje zobowiązanie o cechach tożsamyh do zobowiązania, którego podstawą jest umowa najmu przejawiającej się okresowością świadczenia pozwanego; art. 61§1 kc w zw. z art. 4j ust. 3 ustawy prawo energetyczne poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pozwany wypowiedział stosunek zobowiązaniowy w chwili doręczenia powodowi pisemnego wypowiedzenia umowy łączącej strony; art. 6 kc przez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że pozwany udowodnił fakt wypowiedzenia dnia 28 czerwca 2015r. stosunku zobowiązaniowego łączącego strony.

Na tych podstawach domagał się zmiany wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie kwoty 2753,90 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami jak w pozwie, zasądzenia kosztów procesu w I instancji i zasądzenia zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego wedle norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany domagał się jej oddalenia i zasądzenia kosztów procesu wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie bowiem ustalił sąd, że łączący strony stosunek prawny, oparty na zasadzie per facta concludentia, został skutecznie rozwiązany pismem stanowiącym wypowiedzenie umowy, a to z dniem 28 czerwca 2015r. Oceny prawnej skarżąca w tym względzie nie zdołała skutecznie podważyć.

Sąd Okręgowy uznał ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji za prawidłowe i przyjął je w całości za własne czyniąc podstawą rozstrzygnięcia.

Podkreślić również należało, że argumentacja prawna przeprowadzona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia zasługiwała na akceptację, co czyniło zbędnym obszerne jej powtarzanie w tym miejscu.

Zgłoszonego w apelacji zarzutu błędnego w ocenie skarżącego zastosowania przepisu art. 233 § 1 k.p.c. sąd odwoławczy nie podziela. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy prawidłowo wywiódł ustalenia faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięcia słusznie przyjmując, że nie zasługują na wiarę twierdzenia powódki w części, w której odnoszą się do wystawiania na rzecz pozwanego faktur płatności za energię elektryczną w większym

zakresie niż wynikający z umowy tj. po dacie 29 czerwca 2017r. Zobowiązanie pozwanego wynikające z łączącej go umowy o sprzedaż i dystrybucję energii polegało na terminowym uiszczaniu opłat zgodnie ze wskazaniem licznika i taryfą oraz zgodnie z określoną na fakturze wysokością. Jak potwierdziło postępowanie dowodowe rozliczenia z powodową firmą odbywały się poprzez odczyt licznika, który stanowił podstawę do wystawienia faktury. Pozwany wpłat dokonywał w wysokości wynikającej z rachunku, jednocześnie określając na poczet, którego zobowiązania i za jaki okres reguluje rachunek.

Przedmiotem sporu jest przede wszystkim ocena charakteru długu pozwanego względem powódki z tytułu dostarczania energii elektrycznej oraz skuteczność wypowiedzenia przez pozwanego umowy o sprzedaż energii elektrycznej.

Wbrew zarzutom powoda, stron nie łączyła umowa w okresie od 29 czerwca 2015r. Poza sporem jest okoliczność, że powód zaprzestał dostarczania energii od 12 maja 2015r., a wskazanie licznika wynosiło 8500 kW/h. Wartość ta znajdowała swoje odzwierciedlenie na fakturach korygujących. Pozwany złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pismem z 15 czerwca 2015r., zaś odbiorca otrzymał je 28 czerwca 2015r. Powód nie zakwestionował skutecznie podstawy dokonania tego wypowiedzenia, tzn. nie udowodnił, aby energia po tym okresie była dostarczana, a w konsekwencji zadłużenie z tytułu dostawy istniało. Pozwany zaś udowodnił, że zobowiązania do tej daty zostały wcześniej uregulowane, choć po terminie, a zatem wypowiedzenie odniosło skutek z upływem 28 czerwca 2015r. Chybiony okazał się więc zarzut naruszenia art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 4j ust. 3 ustawy prawo energetyczne.

Odnosząc się do dalszych zarzutów apelacji trafnie wskazał Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż stosownie do przepisu art. 451 § 1 k.c. dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Strona pozwana z takiej możliwości jaką daje jej powyższy przepis skorzystała. Przepis ten dotyczący zarachowania zapłaty, ma nadto charakter dyspozytywny, albowiem znajdzie on zastosowanie wówczas, gdy strony nie umówiły się inaczej (por. wyrok SN z dnia 21 czerwca 2007 r., IV CSK 95/2007, niepubl.). Pomimo dania dłużnikowi uprawnień w zakresie sposobu zarachowania długu, jednocześnie w przepisie tym zawarte zostało ograniczenie dla dłużnika, a jednocześnie uprawnienie dla wierzyciela, który może „to, co przypada na poczet danego długu” zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Wierzyciel może więc w pewnych granicach zakwestionować dyspozycje dłużnika co do sposobu zarachowania zapłaty. Wierzyciel nie może jednak wpłaty dłużnika dokonanej na wskazany przez niego dług zaliczyć na inny dług, czy też na należności uboczne związane z innym długiem. Możliwość decydowania o sposobie zarachowania dokonanej przez dłużnika wpłaty na którykolwiek z wielu jego długów przysługuje wierzycielowi dopiero w sytuacji, gdyż dłużnik nie wskaże, który z tych kilku długów chce zaspokoić (art. 451 § 2 k.c.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że powód zobowiązany był rozliczyć wpłaty pozwanego na należności wynikające ze wskazanych numerów faktur, co powodowało wygaśnięcie zobowiązania z tych poszczególnych faktur. Podziela bowiem sąd odwoławczy ocenę sądu I instancji, iż obowiązkowi powoda ciągłego dostarczania energii elektrycznej na podstawie jednego stosunku zobowiązaniowego, odpowiadało powstawanie po stronie pozwanego obowiązku regulowania odrębnych długów, których wysokość określały wystawiane za poszczególne okresy faktury. Długi te były wymagalne w innych terminach i w innych terminach ulegały przedawnieniu.

Taką wykładnię regulacji art. 451 k.c. w zakresie pojęcia długu oraz kilku długów przywołał komentator kodeksu cywilnego prof. dr hab. M. G. – Kodeks Cywilny, Tom II- art. 450-1088, rok wydania 2016, Wydawnictwo C.H. B., Wydanie I. Powołał się przy tym na uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 10.8.2005r. I CK 140/05, w którym Sąd ten stwierdził, że przez kilka długów o których mowa w art. 451 k.c. należy rozumieć także kilka rat tego samego długu.

Z tych względów nie zasługiwał na podzielenie zarzut apelacji dokonania błędnej wykładni art. 451k.c. a także naruszenia art. 535 k.c. w zw. z art. 555 k.c.

Prawidłowo również o kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. obciążając nimi w całości powódkę i mając na względzie fakt, iż pozwany uległ jedynie w nieznacznej części (co do części odsetek i należności z jednej faktury).

Mając powyższe na uwadze, ponieważ wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy, apelacja jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego zapadło na podstawie art. 98§ 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804).

SSO Teresa Kołeczko - Waclawik